

Biuletyn

Polskiego **Towarzystwa** Prawa Antydyskryminacyjnego

nr 5

12/2014

Przegląd orzecznictwa

(w tej rubryce umieszczamy najistotniejsze orzeczenia sądów krajowych i międzynarodowych z zakresu równego traktowania z kilku ostatnich lat)

Ochrona kobiet w okresie ciąży

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 roku, I PK 294/07

Zaakceptowanie stanowiska, że nieobecność w pracy kobiety - pracownika spowodowana zagrożeniem ciąży, a następnie poronieniem i komplikacjami zdrowotnymi z tym związanymi, może stanowić usprawiedliwioną przyczynę wypowiedzenia jej umowy o pracę oraz uzasadniać odmowę przywrócenia do pracy ze względu na jego niecelowość, stanowi naruszenie zasad dotyczących ochrony macierzyństwa, a nawet może być uznane za dyskryminację ze względu na płeć. [więcej](#)

Przemoc na tle rasowym - obrazą godności, ciężar dowodu w sprawach o dyskryminację spoczywa na pozwanym

Wyrok w sprawie Constantin Stoica przeciwko Rumunii (ETPC, skarga nr 42722/02)

Przemoc na tle rasowym jest szczególną obrazą godności ludzkiej i dlatego wymaga od władz specjalnego nadzoru oraz reagowania. Władze muszą stosować wszelkie możliwe środki w celu zwalczania rasizmu oraz przemocy na tle rasowym. Podczas badania aktów przemocy, władze państwowe mają dodatkowy obowiązek podejmować wszelkie uzasadnione kroki, aby zdemaskować wszelkiego rodzaju rasistowskie zachowania i aspekty danej sprawy. Trybunał uznał ponadto, że gdy istnieje domniemanie - jak w niniejszej sprawie - że akt przemocy było motywowany uprzedzeniami rasowymi, następuje przeniesienie ciężaru dowodu na pozwanego. [więcej](#)

Naruszenie prawa do wolności poprzez umieszczenie w domu pomocy społecznej

Wyrok w sprawie K.C. przeciwko Polsce (ETPC, skarga nr 31199/12)

ETPC przypomniał trzy minimalne warunki, jakie muszą być spełnione dla zaistnienia zgodnego z prawem pozbawienia wolności osoby umysłowo chorej: konieczność wiarygodnego wykazania, że dana osoba jest umysłowo chora, rodzaj i stopień zaawansowania choroby psychicznej musi uzasadniać przymusowe odosobnienie pacjenta oraz zasadność odosobnienia pacjenta winna zależeć od stopnia przewlekłości choroby. Uznając, że w wypadku skarżącej K.C. zostały spełnione dwa pierwsze warunki, ETPC zwrócił jednak uwagę, że prawo polskie nie przewiduje procedury obowiązkowej, okresowej weryfikacji, czy w dalszym ciągu istnieją podstawy do umieszczenia pacjenta w domu pomocy społecznej wbrew jego woli. [więcej](#)

Współpracują z PTPA

(tutaj prezentujemy sylwetki prawników i prawniczek współpracujących z PTPA pro bono)

Mec. Dorota Seweryn-Stawarz

Dorota Seweryn-Stawarz – radczynie prawna, współzałożycielka Fundacji na rzecz Różnorodności Społecznej, prelegentka. Kieruje kancelarią prawną i jest wpisana na listę Radców Prawnych, prowadzoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych we Wrocławiu. Przez ponad trzy lata asystentka sędziego w Sadzie Apelacyjnym we Wrocławiu. Autorka i trenerka szkoleń z zakresu prawa rodzinnego, przestępstw przeciwko rodzinie i opiece oraz wolności seksualnej i obyczajności. Komentatorka medialna w zakresie prawnych aspektów przemocy wobec kobiet i tematyki gender. Za swoją aktywność zawodową i społeczną oraz działania charytatywne wyróżniona (2. miejsce) w konkursie „Profesjonaliści Forbesa 2013 – Zawody Zaufania Publicznego” w kategorii Radca Prawny w woj. dolnośląskim. Feministka.

Mec. Stawarz prowadzi dla PTPA pro bono sprawę o dyskryminację bezpośrednią i pośrednią, w tym molestowanie oraz molestowanie

seksualne w miejscu pracy.

Interwencje PTPA

Dyskryminacja pracownicy ze względu na „niekobiecy” wygląd

Dyrektorka szkoły wielokrotnie zwracała klientce PTPA uwagę na niekobiecy styl ubierania, krótkie włosy, noszenie luźnych ubrań, przyrównując ją jednocześnie do samca, mężczyzny i wyrażając nadzieję na zobaczenie jej kiedyś w sukience. Pytała również swojej podwładnej, czy nie należy ona przypadkiem „do innej opcji”, mając na myśli przynależność do grupy osób LGBT. Klientka PTPA wyraziła sprzeciw wobec uwagi przełożonej, po czym nie przedłużono z nią umowy o pracę na czas określony. PTPA wystąpiła w tej sprawie z powództwem na podstawie art. 18(3a) i nast. K.p. o odszkodowanie za dyskryminację ze względu na wygląd i przez asocjacje ze względu na orientację seksualną oraz o ustalenie istnienia stosunku pracy.

Odmowa rejestracji stowarzyszenia osób z niepełnosprawnościami

Sąd w Krakowie odmówił rejestracji stowarzyszenia mającego działać na rzecz kobiet z niepełnosprawnościami. W statucie przewidziano możliwość odbywania głosowań władz oraz walnych zebrań za pośrednictwem komunikatorów elektronicznych - miało to stanowić istotne ułatwienie dla osób z ograniczoną mobilnością w pełnym uczestnictwie w powstającej organizacji. Sąd odmówił jednak wpisania tych postanowień, podnosząc, że ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach nie przewiduje takiej możliwości. Zdaniem PTPA za uznaniem dopuszczalności takich postanowień przemawia interpretacja polskiego ustawodawstwa w świetle Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. PTPA wystąpiło w tej sprawie z opinią przyjaciela sądu oraz z wnioskiem do Rzecznika Praw Obywatelskich o przyjrzenie się sprawie.

Aktualności

Spotkanie w Sejmie w sprawie wykonania zaleceń komitetu CEDAW

W dniu 17 grudnia 2014r. w Sejmie odbyła się organizowana przez Zespół Równości Kobiet i Mężczyzn oraz Koalicję na rzecz CEDAW, której częścią jest PTPA debata "CEDAW i co dalej? Rola rządu, parlamentu i RPO w realizacji zaleceń Komitetu ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet".

Debata była poświęcona perspektywom realizacji zaleceń Komitetu CEDAW adresowanych do polskiego rządu. Rekomendacje, ogłoszone przez Komitet 7 listopada br., mają służyć lepszemu wdrażaniu postanowień Konwencji ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, jednego z najważniejszych instrumentów ochrony praw kobiet, który Polska ratyfikowała w 1980 roku. Polski rząd sprawozdawał się z wykonania konwencji w październiku br.

Do debaty zostali_ły zaproszone posłowie i posłanki, przedstawicielki Parlamentarnej Grupy Kobiet, Pełnomocniczka Rządu ds. Równego Traktowania – prof. Małgorzata Fuszara oraz Magdalena Kuruś, przedstawicielka Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. PTPA reprezentowała r.p. Zofia Jabłońska.

PTPA o prawach kobiet w Egipcie

Wiceprezesa PTPA r. pr. Karolina Kędzióra wzięła udział w eksperckim seminarium organizowanym przez Ambasadę RP w Kairze pod tytułem „Świadomość społeczna i prawna kobiet w Polsce i w Egipcie. Analiza sytuacji i rozwiązań oraz poszukiwanie wspólnych obszarów do współpracy”.

Głównym celem seminarium było promowanie równouprawnienia kobiet w Egipcie oraz stworzenie warunków do zawiązania współpracy pomiędzy egipskimi i polskimi organizacjami kobiecymi, a także umożliwienie zapoznania się z sytuacją kobiet w Polsce i Egipcie oraz problemami prawnymi opisanymi z perspektywy uczestniczek seminarium. [więcej](#)

Publikacje

- [Actio popularis - remedium na dyskryminację w zatrudnieniu?](#)

Powyższa publikacja stanowi ekspertyzę prof. dr hab. Andrzeja Mariana Świątkowskiego na temat tzw. actio popularis - instytucji skargi obywatelskiej, nieznannej polskiemu prawu. Tekst zwraca uwagę na fakt, iż w świetle wyroku TSUE w sprawie Feryn (C-54/07) – prawo polskie nie spełnia standardów europejskiego prawa antydyskryminacyjnego. Autor widzi potrzebę wprowadzenia takiej instytucji, która dawałaby m.in. możliwość organizacji pozarządowej wytoczenia powództwa w interesie publicznym w sytuacji gdy trudno zidentyfikować indywidualną ofiarę dyskryminacji. j. Powyższy tekst jest jedną z 5 ekspertyz, które powstały dzięki wsparciu finansowemu Fundacji im. Róży Luksemburg, Przedstawicielstwa w Polsce.

- [O roszczeniach za dyskryminacja ciągła - apl. radc. Monika Wieczorek](#)